

BASIN BÜLTENİ

27 Mart 2011
TS/BAS-BÜL/11-33

TÜSİAD: “TÜSİAD’ın demokratikleşme raporları dikkate alındığında, Cumhuriyetin demokratik, laik sosyal bir hukuk devleti olması niteliklerini ve devletin dili, başkenti ve bayrağı konularını içeren Anayasa’nın değiştirilemez maddelerinin değiştirilmesi yönünde, ne geçmişte ne bugün, bir görüş ve önerisi olmamıştır; bu hususlar TÜSİAD tüzüğünde açıkça ifade edilmiş değerlerdir.”

22 Mart 2011 tarihinde, TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi toplantısının özel oturumunda, kamuoyuna sunulan “Yeni Anayasa Yuvarlak Masa Toplantıları Dizisi - Yeni Anayasa Sürecinin Beş Temel Boyutu” başlıklı çalışma, TÜSİAD’ın ev sahipliği yaptığı ve Türkiye’nin alanlarında tanınmış 22 akademisyen ve kanaat önderinin bir araya geldiği toplantılar dizisinin sonucunda, 5 başlıkta farklı fikirleri derleyen bir metindir. Çalışmanın son bölümü ise çalışmanın eş koordinatörleri Prof. Ergun ÖZBUDUN ve Prof. Turgut TARHANLI tarafından kaleme alınmıştır ve diğer yirmi katılımcı açısından bağlayıcı olmayan, şahsi yorum ve değerlendirmeleridir.

Öte yandan, çalışmanın hazırlanma amacı ve yöntemi yukarıdaki şekilde açıklanmasına rağmen, geçtiğimiz hafta boyunca, basında çalışmanın bir TÜSİAD Anayasa taslağı olduğu ve/veya çalışmanın TÜSİAD görüşlerini içerdiği yönünde değerlendirmeler yer almıştır. Bu nedenle TÜSİAD Yönetim Kurulu, aşağıdaki konuların kamuoyuyla paylaşılması gerektiğini görmüştür:

- 1- Anılan belge bir TÜSİAD görüş raporu değildir; akademisyen ve kanaat önderlerinin 5 temel başlıkta uzlaştıkları veya uzlaşmadıkları tespitleri içermektedir.
- 2- TÜSİAD’ın bugüne kadar gerçekleştirdiği demokratikleşme çalışmaları dikkate alındığında, bu çalışma ile örtüşen ve ayrılan konular mevcuttur.
- 3- TÜSİAD’ın demokratikleşme raporları dikkate alındığında, Cumhuriyetin demokratik, laik sosyal bir hukuk devleti olması niteliklerini ve devletin dili, başkenti ve bayrağı konularını içeren Anayasa’nın değiştirilemez maddelerinin değiştirilmesi yönünde, ne geçmişte ne bugün, bir görüş ve önerisi olmamıştır; bu hususlar TÜSİAD tüzüğünde açıkça ifade edilmiş değerlerdir. Ancak ilgili belgenin de işaret ettiği gibi, TÜSİAD, değiştirilemez maddelerdeki değerlerin korunmasında ve geliştirilmesinde, bu

değerlerin değiştirilemezlik zırhıyla korunması kadar anayasanın bütününe yayılmış kural ve mekanizmaların nasıl dizayn edileceğini de önemsemektedir.

4- TÜSİAD'ın Sivil-Asker ilişkilerine dair demokratikleşme raporlarında önerileri belgede tüm katılımcıların da tam mutabakata vardığı üzere, bu çalışmayla büyük ölçüde paralellik arz etmektedir.

5- Yeni anayasanın, parlamentodaki parti gruplarının oluşturacağı uzlaşma komisyonunda hazırlanması önerisine katılmakla birlikte, TÜSİAD bu komisyonun İçtüzük'te yapılacak değişiklikle resmileştirilmesini ve parlamento dışı katılımın bir sisteme bağlanmasını beklemektedir. (Anayasa'nın yapım yöntemi konusunda belgede de farklı görüşler zikredilmiştir; TÜSİAD, yeni Anayasa yapım sürecinde, toplum kesimlerinin, STK'ların, ihtisas kurumlarının yeterli derecede görüşlerine başvurulmasının güvence altına alınması durumunda, Anayasa'nın ne şekilde kabul edileceği konusunda ek bir öneri sunmamıştır. Farklı görüşlerin en geniş anlamda dile getirilebilmesi ve dikkate alınmasının mekanizması sağlandığı durumda, TÜSİAD, rapordaki yöntemlerin herhangi birinin uygulanmasına eşit mesafededir.)

6- TÜSİAD, siyasete kadın katılımının özel önlemlerle anayasadaki yerini alması gerektiği kanaatindedir.

7- TÜSİAD, çalışmanın başörtüsü sorununa birey özgürlüğü temelinde yaklaşımına iştirak etmekte ve inancı ne olursa olsun tüm vatandaşların özgürlük alanını koruyan garantilerle birlikte bir çözüm üretilmesi gerektiği görüşündedir.

8- TÜSİAD, din eğitim ve öğretimi ve anadilin öğrenimi hususlarında, bireylerin talep etmeleri halinde iştirak edecekleri seçimlik dersler koyulması formülünden yanadır. TÜSİAD bu çerçevede, zorunlu din dersinin kaldırılması ve eğitim dilinin resmi dil olan Türkçe olması gerektiği görüşündedir.

9- TÜSİAD, anayasa mahkemesinin üye yapısının belirlenmesinde karma bir modeli savunmakta, çoğunluk üyenin yargı organlarıncı belirlenmesi, diğer üyelerin yarıya yakınının TBMM tarafından nitelikli çoğunlukla, sınırlı sayıda üyenin ise Cumhurbaşkanı, üniversiteler ve barolar tarafından belirlenmesinin uygun olacağı görüşündedir.

10- TÜSİAD, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda yürütme organından gelen kişilerin üyeliğine son verilmesi Kurul'un yürütmeden bağımsız hale getirilmesi gerektiği görüşündedir. Üyelerin çoğunluğunun her düzeydeki yargı organı tarafından belirlenmesi, yargı dışından da Kurul'a üye seçilebileceği görüşüne iştirak etmektedir.

11- Genel seçimlerde ulusal barajın düşürülmesi konusunda belgeyle TÜSİAD görüşleri örtüşüyorsa da, TÜSİAD seçim sisteminin ve siyasi partiler mevzuatının, temsil adaleti, milletvekili ve seçmen ilişkisinin kuvvetlendirilmesi ve katılımcılığın artırılması çerçevesinde reforme edilmesi görüşündedir ve bu yönde alternatif bir dizi çalışmayı kamuoyu ile paylaşmıştır.

12- Belgede akademisyenler arasında tam mutabakata varıldığı görülen parlamenter sistemin muhafaza edilmesi ve Cumhurbaşkanının yetkilerinin parlamenter sisteme uygun olarak sınırlandırılması konusu da TÜSİAD görüşleriyle paraleldir.

13- Yine belgeyle tutarlı olarak TÜSİAD, Yüksek Öğretim Kurulu yerine üniversitelerarası planlama ve koordinasyondan sorumlu yeni bir yapının kurulmasını ve bu kapsamda akademik özgürlükler ve üniversitelerin özerkliği güvence altına alınmasını beklemektedir.

Sonuç olarak TÜSİAD, son çalışmayla aslında bir yeni Anayasa ihtiyacına işaret etmektedir ve yeni Anayasanın birey odaklı, sivil ve özgürlükçü olması ilkelerini talep etmektedir.

TÜSİAD'ın yeni anayasaya yaklaşımı, son 20 yıldır olduğu gibi, çağdaş dünyada kabul görmüş ilkelerin Türkiye'de yerleşmesi ve kurumsallaşmasına dayanmaktadır. Bu ilkelerin hangi detaylı kurallarla hayata geçirileceği ihtisas kuruluşlarınca, bilim insanlarınca tartışılacak ve son kertede yasama veya doğrudan seçmenin kararı ile belirlenecektir.

TÜSİAD BASIN BÜROSU

Meşrutiyet cad. No.46 Tepebaşı 34420 – İSTANBUL
Tel: (0212) 2491929 Faks: (0212) 2933783